

Forum Standaardisatie

Expertadvies Juriconnect standaarden:

- BWB 1.3
- DR 1.0
- ECLI 1.0

Datum 31 juli 2013

Colofon

Projectnaam	Expertadvies Juriconnect standaarden BWB v1.3, DR v1.0 en ECLI_NL v1.0
Versienummer	V1.0
Locatie	
Organisatie	Forum Standaardisatie Postbus 96810 2509 JE Den Haag forumstandaardisatie@logius.nl
Auteurs	Mathieu Paapst Michael van Bekkum

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
Managementsamenvatting	4
1 Doelstelling expertadvies	8
1.1 <i>Achtergrond</i>	8
1.2 <i>Proces</i>	8
1.3 <i>Vervolg</i>	9
1.4 <i>Samenstelling expertgroep</i>	9
1.5 <i>Toelichting Juriconnect standaarden</i>	10
1.6 <i>Relatie met andere standaarden</i>	11
1.7 <i>Leeswijzer</i>	11
2 Toepassings- en werkingsgebied	12
2.1 <i>Functioneel toepassingsgebied</i>	12
2.2 <i>Organisatorisch werkingsgebied</i>	13
3 Toetsing van standaard aan criteria	14
3.1 <i>Toegevoegde waarde</i>	14
3.2 <i>Open standaardisatieproces</i>	17
3.3 <i>Draagvlak</i>	22
3.4 <i>Opname bevordert adoptie</i>	24
3.5 <i>Adoptieactiviteiten</i>	25
4 Advies aan Forum en College	27
4.1 <i>Samenvatting van de toetsingscriteria</i>	27
4.2 <i>Advies aan Forum en College</i>	28
4.3 <i>Aanbevelingen ten aanzien van de adoptie van de standaard</i>	28
5 Referenties	29

Managementsamenvatting

Wat is de conclusie van de expertgroep en de consultatie?

De expertgroep adviseert de standaarden:

- BWB v1.3 (standaard voor verwijzing naar wetgeving)
- DR v1.0 (standaard voor identificatie van en verwijzing naar decentrale regelgeving)
- ECLI_NL v1.0 (standaard-URI's naar Jurisprudentie met behulp van de European Case Law Identifier (ECLI) - Nederlands profiel) () op te nemen op de lijst van 'pas toe of leg uit'.

De expertgroep stelt als voorwaarde, dat de indiener het beheerplan voor alle drie de standaarden heeft geformaliseerd en publiekelijk beschikbaar heeft gemaakt.

Als toepassingsgebieden worden geadviseerd:

- BWB v1.3: *"Elektronische verwijzing naar (delen van) geconsolideerde wetten en regelingen met het doel om deze met anderen te delen."*
- DR v1.0: *"Identificatie van geconsolideerde decentrale regelgeving en een gestandaardiseerde manier om hiernaar elektronisch te verwijzen met het doel om deze met anderen te delen."*
- ECLI_NL v1.0: *"identificatie ter citatie van gepubliceerde rechterlijke uitspraken"*

En als werkingsgebied:

"Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector."

De expertgroep heeft geen verdere risico's geïdentificeerd.

Waar gaat het inhoudelijk over?

Alle drie de standaarden zijn gericht op standaardisatie van (elektronische) identificatie en/of verwijzing naar respectievelijk wet- en regelgeving en rechterlijke uitspraken, met het doel om de geïdentificeerde inhoud te delen.

Standaard voor BWB v1.3

De standaard voor BWB (Basis Wetten Bestand) v1.3 is gericht op verwijzing naar geconsolideerde¹ wet- en regelgeving. Voor deze verwijzing naar wet- en regelgeving of onderdelen daarvan in wetten.overheid.nl, is aan elke regeling een uniek identificatienummer (BWB-ID) toegekend. De Juriconnect standaard voor BWB beschrijft hoe met behulp van onder meer dit BWB-ID een verwijzing naar een onderdeel van een wet zoals geldend op een bepaald moment, wordt vormgegeven. Deze verwijzing naar wetgeving kan worden opgenomen in elke vorm van (elektronische) content.

¹ Een consolidatie is een 'toestand' van de wet op een zeker moment en ontstaat door toepassing van één of meer wijzigingen.

Standaard voor DR v1.0:

De standaard voor DR v1.0 is gericht op identificatie van en verwijzing naar geconsolideerde decentrale regelgeving. Elke lagere overheid legt een collectie algemeen verbindende voorschriften aan met de teksten van verordeningen en keuren, waarin de later vastgestelde wijzigingen zijn verwerkt (geconsolideerde vorm). Deze collectie is de Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving (CVDR). De Juriconnect standaard voor decentrale voorzieningen beschrijft hoe dient te worden verwezen naar documenten die in CVDR zijn opgeslagen. Deze verwijzing naar wetgeving kan worden opgenomen in elke vorm van (elektronische) content.

Standaard ECLI_NL v1.0:

ECLI_NL v1.0 is gericht op identificatie voor citatie van rechterlijke uitspraken in Nederland. De ECLI (European Case Law Identifier) is een Europese standaard notatie voor het uniek identificeren van uitspraken, met een sterke basis en input vanuit de standaard voor het Landelijk Jurisprudentie Nummer (LJN). De standaard ECLI_NL beschrijft de wijze waarop, met behulp van een Uniform Resource Identifier (URI²), kan worden verwezen naar een European Case Law Identifier.

De eerste twee standaarden worden door bronhouder Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP) ontwikkeld; de derde is ontwikkeld door de EU en in Nederland geïmplementeerd door de Raad voor de rechtspraak. Alle drie worden door het platform Juriconnect vastgesteld en beschikbaar gemaakt voor het nationale juridische domein. KOOP treedt in deze als woordvoerder voor Juriconnect op.

Het (elektronisch) citeren, vinden en verbinden van wet- en regelgeving en jurisprudentie aan andere wetgevings- en juridische informatieobjecten is tijdrovend, foutgevoelig en ingewikkeld. Bij gebruik van de standaarden zijn er geen transformaties van niet-gestandaardiseerde verwijzingen meer nodig. Gestandaardiseerde identifiers en verwijzingen worden daarbij als randvoorwaardelijk beschouwd voor het gebruik van linked data.

Hoe is het proces verlopen?

Op 26 juni 2013 is een expertgroep met vertegenwoordigers uit bedrijfsleven en overheid bijeen gekomen. Vooraf zijn aanwezige experts en enkele anderen die niet aanwezig konden zijn, in de gelegenheid gesteld input aan te leveren. Op basis van deze input en de discussie tijdens de bijeenkomst is dit adviesrapport opgesteld.

Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?

Toegevoegde waarde

De expertgroep is van mening dat de interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van alle drie de standaarden overheidsbreed en maatschappelijk opwegen tegen de risico's en nadelen. De expertgroep is ook van mening dat de drie standaarden generiek toepasbaar zijn voor

² URI: een reeks karakters om een naam of een internet (informatie)bron aan te duiden.

gebruik in publicatie van elektronische content. Vanwege de toepassing van de standaarden op publiek beschikbare informatie, zijn er geen noemenswaardige privacy- en beveiligingsrisico's geïdentificeerd.

Open standaardisatieproces

NB: bij de beantwoording van de toetsingsvragen rond "Open standaardisatieproces" is uitgegaan van een draft versie van het beheerplan voor alle drie de standaarden (v0.42). De versie die beschikbaar was ten tijde van het opstellen van het expertadvies is nog niet formeel vastgesteld door Juriconnect.

Er wordt naar de mening van de expertgroep, mits de gestelde voorwaarde is ingevuld, in voldoende mate voldaan aan het criterium Open Standaardisatieproces. De documentatie is vrij beschikbaar, er is een bezwaarprocedure, de standaardisatieorganisatie is onafhankelijk en duurzaam en het versiebeheer is goed geregeld. Ten aanzien van toegankelijkheid adviseert de expertgroep om decentrale overheden te betrekken in de besluitvorming van het Juriconnect platform en hierover in overleg te gaan met b.v. KING en provincies.

Draagvlak

De expertgroep is van mening dat er voldoende draagvlak is voor de standaard. Alle partijen die deelnemen in het platform Juriconnect hebben zich aan de standaarden BWB en DR gecommitteerd. Met name voor BWB en DR zijn momenteel meerdere leveranciers actief. Juridische uitgevers en stakeholders in het juridische domein hebben sinds 28 juni ECLI_NL ondersteuning. Er is momenteel alleen geen mogelijkheid conformiteit aan de standaard te toetsen.

Opname bevordert de adoptie

De expertgroep is van mening dat de lijst voor 'pas toe of leg uit' het passende middel is om adoptie te bevorderen. Opname helpt de overheden bekend te worden met Juriconnect en de standaarden en deze in te zetten in plaats van een eigen invulling te geven aan de beoogde toepassingsgebieden van de standaarden.

Welke additionele adviezen zijn er ten aanzien van de adoptie van de standaard?

De expertgroep en indiener hebben geen concrete adoptie activiteiten voor ogen.

De expertgroep doet ten aanzien van ECLI_NL twee aanbevelingen:

- De dringende aanbeveling om de Europese Commissie te verzoeken de URN namespace die in ECLI wordt gebruikt, bij IANA vast te laten leggen om die officieel geldig te maken.
- De aanbeveling om in de ECLI_NL standaard een verwijzing op te nemen naar de vindplaats van de ECLI standaard zelf.

Een punt van aandacht is het bevorderen van het gebruik van de ECLI_NL standaard in het rechtsprekende domein, waaronder Rechtbanken en de Hoven alsmede de Raad van State. De expertgroep adviseert adoptie te stimuleren bij deze partijen. De Raad voor de Rechtspraak kan als

nationale ECLI coördinator door het Forum worden gevraagd om adoptie in het juridisch domein (verder) te stimuleren.

1 Doelstelling expertadvies

1.1 Achtergrond

In 2007 is door het kabinet besloten tot een actieplan Nederland Open in Verbinding [1]. Het doel van dit actieplan is om de informatievoorziening toegankelijker te maken, onafhankelijkheid van ICT-leveranciers te creëren en de weg vrij te maken voor innovatie.

Eén van de maatregelen van het actieplan is het gebruik van een lijst met standaarden, die vallen onder het principe "pas toe of leg uit" (comply-or-explain) [2]. Het College Standaardisatie, dat in 2006 door het kabinet is ingesteld, spreekt zich uit over de standaarden die op de lijst zullen worden opgenomen, o.a. op basis van een expertbeoordeling van de standaard [3]. Het College Standaardisatie wordt geadviseerd door het Forum Standaardisatie. Bureau Forum Standaardisatie ondersteunt beide instellingen.

Een tiental experts is verzameld in een expertgroep, die de standaard heeft beoordeeld aan de hand van een aantal criteria. Deze criteria – vooraf vastgesteld door het College Standaardisatie [4] en uitgewerkt in de vorm van concrete vragen - worden in het hier voorliggende expertadvies genoemd en behandeld.

Onderwerp van dit expertadvies zijn de Juriconnect standaarden:

- Standaard voor identificatie van en verwijzing naar wetgeving v1.3, hierna te noemen BWB v1.3
- Standaard voor identificatie van en verwijzing naar decentrale regelgeving v1.0, hierna te noemen DR v1.0
- Standaard-URI's naar Jurisprudentie met behulp van de European Case Law Identifier (ECLI) - Nederlands profiel, hierna te noemen ECLI_NL v1.0

Deze standaarden zijn aangemeld door dhr. Hans Overbeek en dhr. Marc van Opijnen namens het Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP), handelende voor Juriconnect, voor opname op de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit'. De opdracht aan de expertgroep was om een advies op te stellen over het wel of niet opnemen van deze standaard op de lijst, al dan niet onder bepaalde voorwaarden.

1.2 Proces

Voor het opstellen van dit advies is de volgende procedure doorlopen:

- Door het Bureau Forum Standaardisatie is een intakegesprek gevoerd met de indiener op 7 mei 2013. Hierin zijn de standaarden getoetst op uitsluitingscriteria ('criteria voor in behandeling') en is een eerste inschatting gemaakt van de kansrijkheid voor opname.
- Op basis van de intake is besloten tot het instellen van een expertgroep. Op basis van dit besluit is door het Bureau Forum Standaardisatie een groep samengesteld en een voorzitter aangezocht. Op basis van de aanmelding en de intake is een voorbereidingsdossier opgesteld voor leden van de expertgroep.

- De expertgroep is begonnen met het individueel scoren van de Juriconnect standaarden aan de hand van een spreadsheet met vragen in het voorbereidingsdossier. Op basis van de verkregen antwoorden hebben voorzitter en begeleider van de expertgroep de verschillende knelpunten geïdentificeerd.
- Vervolgens is de expertgroep op 26 juni 2013 bijeengekomen om de bevindingen in het algemeen en de geïdentificeerde knelpunten in het bijzonder te bespreken. Tijdens deze bijeenkomst zijn ook het toepassings- en werkingsgebied vastgesteld.

De uitkomsten van de expertgroep zijn door de voorzitter en begeleider verwerkt in dit advies rapport. Een eerste conceptversie is aan de leden van de expertgroep gestuurd met verzoek om reactie. Na verwerking van de reacties is het rapport afgerond, nogmaals toegestuurd aan de experts en ingediend voor de publieke consultatieronde.

1.3 Vervolg

Dit expertadvies zal ten behoeve van een publieke consultatie openbaar worden gemaakt door het Bureau Forum Standaardisatie. Eenieder kan gedurende de consultatieperiode op dit expertadvies zijn/haar reactie geven. Het Bureau Forum Standaardisatie legt vervolgens de reacties voor aan de voorzitter en indien nodig aan de expertgroep.

Het Forum Standaardisatie zal op basis van het expertadvies en relevante inzichten uit de openbare consultatie een advies aan het College Standaardisatie opstellen. Het College Standaardisatie bepaalt uiteindelijk op basis van het advies van het Forum of de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst komt.

1.4 Samenstelling expertgroep

Voor de expertgroep zijn personen uitgenodigd die vanuit hun persoonlijke expertise of werkzaamheden bij een bepaalde organisatie direct of indirect betrokken zijn bij de standaard. Het Forum streeft naar een zo representatief mogelijke expertgroep, met een evenwichtige mix van eindgebruikers, IT-leveranciers, wetenschappers, adviseurs, en vertegenwoordigers van de standaardisatieorganisatie. Zowel technische experts als experts die inzicht hebben in de functionele impact zijn uitgenodigd. Daarnaast is een onafhankelijke voorzitter aangesteld om de expertgroep te leiden en als verantwoordelijke op te treden voor het uiteindelijke expertadvies.

Als voorzitter is opgetreden dhr. Mathieu Paapst, universitair docent bij het Centrum voor Recht en ICT van de Rijksuniversiteit Groningen en gepromoveerd op de adoptie van open standaarden.

De expertgroep is in opdracht van het Forum Standaardisatie begeleid door dhr. Michael van Bekkum, adviseur standaarden en interoperabiliteit bij TNO.

Aan de expertgroep hebben deelgenomen:

- Dhr. Dick van den Berg (Juriconnect, indiener)
- Mevr. Fineke Beukema (JustID)
- Dhr. Roger Chase (Belastingdienst)

- Dhr. Jeroen Dominicus (Singel en Partners BV)
- Mevr. Sheila Ghosh (Logius)
- Dhr. Marc van Opijnen (KOOOP, indiener)
- Dhr. Hans Overbeek (KOOOP, indiener)
- Dhr. Marnix Vermaas (Dayon)
- Dhr. Nico Verwer (Le Blanc advies / Rakensi)
- Dhr. Jeroen van Vuuren (VKA)

Als toehoorder was aanwezig:

- Dhr. Roeland Coomans (Bureau Forum Standaardisatie)

Daarnaast is door een aantal mensen een inhoudelijke bijdrage geleverd door het individueel scoren van de standaard of door het geven van een reactie in algemene zin:

- Dhr. Andre Batenburg (Provincie Zuid-Holland)

Hun bijdrage is meegenomen in de discussie in de expertgroep.

1.5 Toelichting Juriconnect standaarden

Alle drie de standaarden zijn gericht op standaardisatie van identificatie met het doel om de geïdentificeerde inhoud te delen.

Standaard voor BWB v1.3

De standaard voor BWB v1.3 is gericht op verwijzing naar geconsolideerde³ wet- en regelgeving. Voor deze verwijzing naar wet- en regelgeving of onderdelen daarvan in wetten.overheid.nl, is aan elke regeling een uniek identificatienummer (BWB-ID) toegekend. De Juriconnect standaard voor BWB beschrijft hoe met behulp van onder meer dit BWB-ID een verwijzing naar een onderdeel van een wet zoals geldend op een bepaald moment, wordt vormgegeven. Deze verwijzing naar wetgeving kan worden opgenomen in elke vorm van (elektronische) content.

Standaard voor DR v1.0:

De standaard voor DR v1.0 is gericht op identificatie van en verwijzing naar geconsolideerde decentrale regelgeving. Elke lagere overheid legt een collectie algemeen verbindende voorschriften aan met de teksten van verordeningen en keuren, waarin de later vastgestelde wijzigingen zijn verwerkt (geconsolideerde vorm). Deze collectie is de Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving (CVDR). De Juriconnect standaard voor decentrale voorzieningen beschrijft hoe dient te worden verwezen naar documenten die in CVDR zijn opgeslagen. Deze verwijzing naar wetgeving kan worden opgenomen in elke vorm van (elektronische) content.

Standaard ECLI_NL v1.0:

ECLI_NL v1.0 is gericht op identificatie voor citatie van rechterlijke uitspraken in Nederland. De ECLI is een Europese standaard notatie voor het uniek identificeren van uitspraken, met een sterke basis en input vanuit de standaard voor het Landelijke

³ Een consolidatie is een 'toestand' van de wet op een zeker moment en ontstaat door toepassing van één of meer wijzigingen.

Jurisprudentie Nummer (LJN). De standaard ECLI_NL beschrijft de wijze waarop, met behulp van een Uniform Resource Identifier (URI⁴), kan worden verwezen naar een European Case Law Identifier.

1.6 Relatie met andere standaarden

Er bestaat een relatie met één andere standaard die voorkomt op de lijst met gangbare open standaarden:

- *URI*: ECLI_NL v1.0 beschrijft hoe met behulp van een URI kan worden verwezen naar rechterlijke uitspraken.

1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt beschreven in welke gevallen de standaard functioneel gezien gebruikt zou moeten worden (functioneel toepassingsgebied) en door welke organisaties deze gebruikt zou moeten worden (organisatorisch werkingsgebied).

Om te bepalen of de standaard opgenomen moet worden op de lijst met standaarden voor 'pas toe of leg uit', is deze getoetst aan een viertal door het College Standaardisatie vastgestelde criteria. In hoofdstuk 3 staat het resultaat van deze toetsing. Hoofdstuk 4 bevat een samenvatting van de toetsresultaten en het advies van de expertgroep aan het Forum Standaardisatie.

⁴ *URI*: een reeks karakters om een naam of een internet (informatie)bron aan te duiden.

2 Toepassings- en werkingsgebied

Van overheidsorganisaties wordt verwacht dat zij de lijst met open standaarden hanteren bij aanbestedingstrajecten volgens het "pas toe of leg uit"-regime. Afhankelijk van de aan te schaffen functionaliteit zal bepaald moeten worden welke koppelvlakken geïmplementeerd moeten worden, en welke standaarden uit de lijst hiervoor ingezet dienen te worden. Om dit te kunnen doen heeft de expertgroep gekeken in welke gevallen de standaard functioneel gezien gebruikt moeten worden (functioneel toepassingsgebied), en door welke organisaties deze gebruikt zou moeten worden (organisatorisch werkingsgebied).

2.1 Functioneel toepassingsgebied

BWB v1.3

Als functioneel toepassingsgebied wordt voorgesteld:

"Elektronische verwijzing naar (delen van) geconsolideerde wetten en regelingen met het doel om deze met anderen te delen."

De expertgroep heeft voor het functioneel toepassingsgebied een aantal kenmerken vastgesteld:

- De standaard verzorgt verwijzing naar wet- en regelgeving. De verwijzingen betreffen uitsluitend elektronische verwijzingen.
- Een consolidatie is een "toestand van de wet op een zeker moment en ontstaat door toepassing van één of meer wijzigingsinstructies in één of meer Staatsblad, Staatscourant of Tractatenblad publicatie(s). De wijzigingsinstructies worden toegepast op een datum inwerkingtreding. Pas op het moment van inwerkingtreding ontstaat de consolidatie. Deze consolidatie heeft een geldigheidsperiode die loopt van de datum inwerkingtreding tot de in de tijd volgende datum inwerkingtreding van een wijzigingsinstructie.
- In het kader van verwijzingen kan het begrip geldigheidsdatum gebruikt worden om een consolidatie te vinden; de opgegeven geldigheidsdatum valt dan binnen de geldigheidsperiode van de bijbehorende consolidatie.

DR v1.0

Als functioneel toepassingsgebied wordt voorgesteld:

"Identificatie van geconsolideerde decentrale regelgeving en een gestandaardiseerde manier om hiernaar elektronisch te verwijzen met het doel om deze met anderen te delen."

De expertgroep heeft voor het functioneel toepassingsgebied een aantal kenmerken vastgesteld:

- De standaard verzorgt verwijzing naar decentrale regelgeving. De verwijzingen betreffen uitsluitend elektronische verwijzingen.
- Een consolidatie is een "toestand van een regeling die op een zeker moment ontstaat door toepassing van één of meer wijzigingsinstructies in één of meer Gemeentebblad, Provincieblad of Waterschapsblad. De wijzigingsinstructies worden toegepast op een datum inwerkingtreding. Pas op het moment van inwerkingtreding

ontstaat de consolidatie. Deze consolidatie heeft een geldigheidsperiode die loopt van de datum inwerkingtreding tot de in de tijd volgende datum inwerkingtreding van een wijzigingsinstructie.

ECLI_NL v1.0

Als functioneel toepassingsgebied wordt voorgesteld:

"Identificatie ter citatie van rechterlijke uitspraken"

De expertgroep heeft voor het functioneel toepassingsgebied een aantal kenmerken vastgesteld:

- De standaard beschrijft de wijze waarop, met behulp van een Uniform Resource Identifier (URI), een European Case Law Identifier in een verwijzing kan worden opgenomen.
- De metadatering, die wordt toegepast in rechterlijke uitspraken (voorzover die worden gepubliceerd) en die wel onderdeel is van de EU standaard ECLI, wordt in het Nederlandse profiel ECLI_NL buiten beschouwing gelaten.
- De ECLI-code (de identifier zelf) wordt gebruikt ter citatie van uitspraken in andere uitspraken, in rechtswetenschappelijke literatuur, in parlementaire documentatie, etc.

2.2 Organisatorisch werkingsgebied

De expertgroep adviseert het volgende organisatorisch werkingsgebied voor alle drie de standaarden:

Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector.

Bovenstaande omschrijving van het werkingsgebied bevat naar de mening van de expertgroep direct of indirect alle relevante partijen op wie de standaard van toepassing is. De expertgroep zag geen reden om bovenstaand werkingsgebied verder in te perken.

De expertgroep ziet met name grote toegevoegde waarde van gebruik van de standaarden in het rechtsprekende domein, waaronder Rechtbanken en de Hoven alsmede de Raad van State. De expertgroep adviseert adoptie te stimuleren bij deze partijen. De Raad voor de Rechtspraak kan als nationale ECLI coördinator door het Forum worden gevraagd om adoptie in het juridisch domein (verder) te stimuleren.

3 Toetsing van standaard aan criteria

Om te bepalen of de standaard opgenomen moet worden op de lijst met open standaarden zijn deze getoetst aan een aantal criteria. Er zijn vier hoofdcriteria:

1. Toegevoegde waarde
2. Open standaardisatieproces
3. Draagvlak
4. Opname bevordert adoptie

Deze criteria staan beschreven in het rapport, "*Toetsingprocedure en criteria voor indieners en experts*" [4] en staan op de website www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden. Het resultaat van de toetsing zal in dit hoofdstuk per criterium beschreven worden. Voor de volledigheid is tevens de definitie van elk criterium opgenomen.

3.1 Toegevoegde waarde

De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de risico's en nadelen.

3.1.1 Is het toepassings- en werkingsgebied van de aanmelding goed gedefinieerd?

3.1.1.1 Is het functioneel toepassingsgebied goed gedefinieerd?

Ja, binnen het in hoofdstuk 2 voorgestelde toepassingsgebied van alle drie de standaarden is functionaliteit geselecteerd die door de standaarden ook volledig ondersteund en wordt. In geval van BWB v1.3 wordt deze ook al toegepast. Naar de mening van de expertgroep zijn er geen functies in de toepassingsgebieden benoemd die de standaarden niet ondersteunen.

3.1.1.2 Is het organisatorisch werkingsgebied goed gedefinieerd?

Ja, het in hoofdstuk 2 voorgestelde organisatorische werkingsgebied bevat naar mening van de expertgroep alle relevante partijen op wie de standaarden van toepassing kunnen worden verklaard binnen de scope van de lijst met open standaarden voor "pas toe of leg uit".

3.1.1.3 Is de standaard generiek toepasbaar en niet alleen bedoeld voor gegevensuitwisseling met één of een beperkt aantal specifieke voorzieningen? (toelichtende vraag)

Ja, alle drie de standaarden hebben betrekking op elektronisch berichtenverkeer tussen overheidsorganisaties en meer specifiek op standaardisatie van de identificatie en linking naar informatie over wet- en regelgeving en jurisprudentie. De expertgroep is van mening dat de standaarden generiek toepasbaar zijn, doordat gebruik van de verwijzing in elke vorm van elektronische content mogelijk is..

3.1.2 *Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?*

3.1.2.1 *Kan de standaard naast of in combinatie met reeds opgenomen standaarden worden toegepast (d.w.z. de standaard conflicteert niet met reeds opgenomen standaarden)?*

Ja, de standaarden kennen alle drie geen relatie met reeds opgenomen standaarden en conflicteren naar mening van de expertgroep dan ook niet met andere standaarden op de lijst.

3.1.2.2 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied? (Dit kan ook om een nieuwe versie van dezelfde standaard gaan).*

De standaarden kennen alle drie geen overlap met standaarden die reeds op de lijst staan. Naar mening van de expertgroep bieden alle drie de standaarden dan ook meerwaarde naast reeds opgenomen standaarden.

3.1.2.3 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven bestaande concurrerende standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname? (toelichtende vraag)*

BWB v1.3 en DR v1.0

Ja, naar mening van de expertgroep biedt BWB v1.3 enige meerwaarde boven vier tijdens de expertsessie geïdentificeerde alternatieven:

- *LEX (URN)*⁵: een URN namespace identifier voor identificatie van resources in het juridische domein.
- *CEN MetaLex*⁶: een open uitwisselingsformaat voor het beschrijven van juridische en wetgevende informatie.
- *ELI*⁷: identificatie op basis van URI's voor nationale en Europese wetgeving.
- *AKOMA NTOSO*⁸: een uitwisselingsformaat voor wetgevende, parlementaire en juridische documentatie in XML formaat.

Op basis van de volgende overwegingen:

- Voor 1 geldt dat ze een soortgelijk toepassingsgebied kent, maar in Nederland geen draagvlak bij gebruikers en aanbieders/software leveranciers kent. Hier staat tegenover dat ze wel enig draagvlak lijken te hebben in een aantal andere EU lidstaten.
- Voor 2,4 geldt dat deze standaarden een ander toepassingsgebied kennen: ze zijn gericht op het uitwisselen van informatie, terwijl BWB en DR verwijzen naar informatie. Voor 3 geldt dat deze standaard een alternatief biedt voor verwijzing naar centrale wetgeving, net als BWB (geldt niet voor DR). De standaard biedt echter ten opzichte van BWB verminderde functionaliteit: voor consolidatie wordt weliswaar eveneens een begindatum onderkend, maar geen einddatum, waar BWB dat wel doet.

ECLI_NL v1.0

⁵ <http://tools.ietf.org/html/draft-spinosa-urn-lex-06>

⁶ <http://www.metalex.eu/>

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:325:0003:0011:NL:PDF>

⁸ <http://www.akomantoso.org/>

Ja, naar mening van de expertgroep is er voor ECLI_NL v1.0 geen alternatief voorhanden. Het landelijk jurisprudentie nummer (LJN) is een nationale voorloper van ECLI, waar ECLI backwards compatibel mee is.

3.1.2.4 Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden? (toelichtende vraag)

- *BWB v1.3 en DR v1.0:* Nee, beide standaarden zijn geen internationale standaarden, maar nationale standaardisatie initiatieven.
- *ECLI_NL v1.0:* Nee, de ECLI_NL v1.0 is geen internationale standaard, maar een nederlands profiel bovenop de internationale/europese ECLI standaard. Het Nederlandse profiel beschrijft de wijze waarop, met behulp van een Uniform Resource Identifier (URI), kan worden verwezen naar een European Case Law Identifier.

De expertgroep doet ten aanzien van ECLI_NL twee aanbevelingen:

- De dringende aanbeveling om de Europese Commissie te verzoeken de URN namespace die in ECLI wordt gebruikt, bij IANA vast te laten leggen om die officieel geldig te maken.
- De aanbeveling om in de ECLI_NL standaard een verwijzing op te nemen naar de vindplaats van de ECLI standaard zelf.

3.1.2.5 Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn? (toelichtende vraag)

Ja, voor alle drie de standaarden zijn volgens de expertgroep geen aanvullende afspraken nodig bij gebruik van de standaard. Hierbij geldt overigens dat ECLI_NL v1.0 op zichzelf al een lokaal (Nederlands) profiel is op de ECLI standaard.

3.1.3 Wegen de kwantitatieve en kwalitatieve voordelen van adoptie van de standaard, voor de (semi-)overheid als geheel en voor de maatschappij, op tegen de nadelen?

3.1.3.1 Draagt de adoptie van de standaard bij aan de oplossing van een bestaand, relevant interoperabiliteitsprobleem?

Ja, het (ook elektronisch) citeren, vinden en verbinden van wet- en regelgeving en jurisprudentie aan andere wetgevings- en juridische informatieobjecten is tijdrovend, foutgevoelig en ingewikkeld. Bij gebruik van de standaarden zijn er geen transformaties van niet-gestandaardiseerde verwijzingen meer nodig. Gestandaardiseerde identifiers en verwijzingen worden daarbij als randvoorwaardelijk beschouwd voor interoperabiliteit en het gebruik van linked data.

3.1.3.2 Draagt de standaard bij aan het voorkomen van een vendor lock-in (leveranciersafhankelijkheid)?

Ja, naar mening van de expertgroep zal het gebruik van alle drie de standaarden bijdragen aan het voorkomen van vendor-specifieke oplossingen op het gebied van verwijzingen naar wet- en regelgeving en jurisprudentie. Bij de inkoop van informatie (BWB en

DR), en juridische kennissystemen, kan door gebruik van de standaarden de levering van proprietary regelgevingsbestanden worden uitgesloten.

3.1.3.3 Wegen de overheidsbrede en maatschappelijke baten voor de informatievoorziening en de bedrijfsvoering op tegen de kosten?

Ja, naar het oordeel van de expertgroep zullen de overheidsbrede en maatschappelijke baten opwegen tegen de kosten. Verwijzingen naar wet- en regelgeving en rechterlijke uitspraken komen voor in zeer veel (elektronische) overheidspublicaties en in berichtenverkeer tussen overheden en bedrijven. Bovendien wordt in rechtswetenschappelijke informatie zeer veel naar deze rechtsbronnen verwezen. Vindbaarheid van juridische/overheidsinformatie wordt nu vaak belemmerd door gebruik van verschillende identificatie- en verwijzingsmethodieken.

3.1.3.4 Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?

Ja, naar mening van de expertgroep zijn beveiligingsrisico's vanwege het publieke karakter van de informatie waarvoor alle drie de standaarden worden ingezet, niet van toepassing.

3.1.3.5 Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?

Ja, naar mening van de expertgroep zijn privacyrisico's vanwege het publieke karakter van de informatie waarvoor alle drie de standaarden worden ingezet, niet van toepassing.

3.1.4 Conclusie

De expertgroep is van mening dat de interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van alle drie de standaarden overheidsbreed en maatschappelijk opwegen tegen de risico's en nadelen. De expertgroep is ook van mening dat de drie standaarden generiek toepasbaar zijn voor gebruik in publicatie van elektronische content. Vanwege de toepassing van de standaarden op publiek beschikbare informatie, zijn er geen noemenswaardige privacy- en beveiligingsrisico's geïdentificeerd.

3.2 Open standaardisatieproces

De ontwikkeling en het beheer van de standaard zijn op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze ingericht.

NB: bij de beantwoording van de toetsingsvragen rond "Open standaardisatieproces" is uitgegaan van een draft versie van het beheerplan voor alle drie de standaarden (v0.42). De versie die beschikbaar was ten tijde van het opstellen van het expertadvies is nog niet formeel vastgesteld door Juriconnect.

3.2.1 Is de documentatie voor een ieder drempelvrij beschikbaar?

3.2.1.1 *Is het specificatiedocument beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?*

Ja, dit is voor alle drie de standaarden het geval. De specificatiedocumenten zijn zonder kosten te downloaden via de website <http://juriconnect.nl/implementatie.asp?subpagina=documentatie>. Voor verkrijgen van de documentatie is geen lidmaatschap vereist.

3.2.1.2 *Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces (bijv. het voorlopige specificatiedocument, notulen en beschrijving besluitvormingsprocedure) beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?*

Ja, het beheerplan voor alle drie de standaarden is zonder kosten te downloaden via de website <http://acceptatie.juriconnect.nl/implementatie.asp>. Voor verkrijgen van de documentatie is geen lidmaatschap vereist.

3.2.2 *Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar, zodat de standaard vrij implementeerbaar en te gebruiken is*

3.2.2.1 *Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht op de standaard m.b.t. bijvoorbeeld eventuele patenten- onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?*

Ja, hier is naar mening van de expertgroep aan voldaan. Het beheerplan kent een uitgewerkt rechtenbeleid, waarin bepalingen zijn vastgelegd ten aanzien van alle drie de standaarden. Voor de standaarden BWB v1.3 en DR v1.0 geldt, dat ze onder een Creative Commons zero (CC0) verklaring zijn uitgegeven door KOOP en zijn gevrijwaard van rechten (zowel auteurs- als naburige rechten). Voor de ECLI_NL standaard geldt, dat deze onder de auteursrechten bepaling van de EU valt⁹ en gevrijwaard is van auteursrechtelijke claims. Ten aanzien van een eventueel (toekomstig) octrooirecht is voor alle drie de standaarden de expliciete bepaling opgenomen dat bijdragen aan de standaarden alleen kunnen worden gedaan onder de voorwaarde dat zij geheel vrij van rechten zijn. De indieners zijn verder van mening dat een octrooiaanvraag op deze standaarden niet voor de hand zal liggen.

3.2.2.2 *Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?*

Ja, dit is het geval. Voor alle drie de standaarden is in het beheerplan de expliciete bepaling opgenomen dat bijdragen aan de standaarden alleen kunnen worden gedaan onder de voorwaarde dat zij geheel vrij van rechten zijn. Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?

⁹ <https://e-justice.europa.eu/content/Maximisation.do?plang=nl&legalnotice=1#Auteursrecht>

3.2.2.3 *Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden (bijv. gebruikers, leveranciers, adviseurs, wetenschappers)?*

Ja, dit is naar mening van de expertgroep het geval. In het Juriconnect platform komen betrokken partijen in de informatieketen van juridische informatie gezamenlijk tot eenduidigheid in informatie-uitwisseling, structurering en metadatering rond de standaarden voor BWB en DR en ECLI. In het platform zijn de Belastingdienst, Raad voor de rechtspraak, KOOP, de uitgevers Reed Business Information, Sdu, Kluwer, Stipp, UvA en Platform Advocaten Uitgevers Contacten vertegenwoordigd. Dit zijn partijen die als bron, leverancier, respectievelijk gebruiker van juridische informatie een substantiële rol spelen. Het beheer en de ontwikkeling van de standaarden voor BWB en DR zijn belegd bij Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP).

3.2.2.4 *Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?*

Ja, dit is volgens de expertgroep in voldoende mate het geval. Het Juriconnect platform kent een stuurgroep waarin managementleden van de deelnemende organisaties zitting hebben en – afhankelijk van de uit te werken afspraken en standaarden – een of meerdere werkgroepen, waarin inhoudelijk deskundigen uit de betrokken organisaties en (op uitnodiging) externe deskundigen deelnemen.

De stuurgroep besluit over:

- het vaststellen van de scope en prioriteiten,
- de inrichting van en opdrachtgeving aan de werkgroep(en),
- de vaststelling van de Juriconnect-standaarden,
- de communicatie-activiteiten,
- de wijze waarop ondersteuning kan worden geboden bij de implementatie van de standaarden.

De stuurgroep zorgt verder voor het op strategisch niveau in relevante organisaties creëren van draagvlak voor de ontwikkeling en implementatie van de Juriconnect standaarden.

De werkgroepen zorgen voor de uitvoering van gewenste ontwikkeling en aanpassing van Juriconnectstandaarden en aanverwante taken in opdracht van de stuurgroep.

In zowel de werkgroepen als de stuurgroep zijn gebruikers, leveranciers, adviseurs en wetenschappers vertegenwoordigd.

De expertgroep merkt wel op, dat decentrale overheden momenteel onvoldoende vertegenwoordigd zijn. Deze vertegenwoordiging wordt met het oog op de ontwikkeling van de DR standaard wel wenselijk geacht. De expertgroep beveelt Juriconnect aan, om decentrale overheden te betrekken in de besluitvorming van het Juriconnect platform.

3.2.2.5 *Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?*

Ja, klachten over de opzet of de uitvoering van het beheerproces van de Juriconnect-standaarden dienen ingediend te worden bij het secretariaat van het platform. Het secretariaat maakt deze klachten vervolgens openbaar, inclusief organisatie en functie van de indiener. De klachten worden voorgelegd aan de Stuurgroep Juriconnect, om te bepalen hoe onafhankelijke beoordeling kan plaatsvinden. De indiener van de klacht krijgt terugkoppeling over de voortgang van en beslissing over zijn klacht.

- 3.2.2.6 *“Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard? (geen harde voorwaarde)*

Ja, naar mening van de expertgroep is aan dit criterium voldaan. De stuurgroep van het Juriconnect platform komt vier keer per jaar bij elkaar, terwijl de bijeenkomsten van de werkgroep(en) wat betreft frequentie worden afgestemd op de uit te werken onderwerpen. Er is ook sprake van een community, maar uit het beheerplan is niet op te maken hoe men lid kan worden van de community en hoe deze is georganiseerd.

- 3.2.2.7 *Organiseert de standaardisatieorganisatie een publieke consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld? (geen harde voorwaarde)*

Nee, voor geen van de drie standaarden wordt publieke consultatie georganiseerd voor het vaststellen van nieuwe versies.

- 3.2.3 *Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?*

- 3.2.3.1 *Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?*

Ja, de ontwikkeling en het beheer van de standaarden BWB v1.3/DR v1.0 en ECLI_NL v1.0 wordt verzorgd door respectievelijk KOOP en de EU/Raad voor de rechtspraak. KOOP is een onderdeel van De Werkmaatschappij van het Ministerie van BZK: daarmee is naar mening van de expertgroep voor alle drie de standaarden aan dit criterium voldaan.

- 3.2.3.2 *Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor tenminste drie jaar gegarandeerd?*

Ja, dit is naar mening van de expertgroep in voldoende mate het geval. Jaarlijks worden de kosten voor regie op ontwikkeling van standaarden en de beschikbaarstelling daarvan in het Juriconnect platform omgeslagen naar de partijen die deelnemen aan het platform. Dit is als een van de voorwaarden gesteld voor actieve participatie, en de partijen hebben een verklaring ondertekend waarin zij hiermee akkoord gaan. Inzet van deelnemers in zowel stuurgroep als werkgroep is in principe verplicht; de kosten van deze inzet worden gedragen door de organisatie namens welke de inzet plaatsvindt.

Voor de activiteiten van KOOP staat het Ministerie van BZK garant voor het uitvoeren van de activiteiten ten behoeve van ontwikkeling en onderhoud van de standaarden: het ministerie heeft een structurele reservering gemaakt van beheergelden voor decentrale regelgeving.

3.2.4 *Is het (versie) beheer van de standaard goed geregeld?*

3.2.4.1 *Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot versiebeheer van de standaard? (met o.a. aandacht voor migratie van gebruikers)*

Ja, naar mening van de expertgroep is dit het geval. In het beheerplan is beschreven hoe met beschikbaarheid en verdere ontwikkeling van oudere versies wordt omgegaan en waar men informatie kan vinden over migratie naar de nieuwe versie van de standaard. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Aan een oude versie worden geen nieuwe features toegevoegd, na het uitbrengen van een nieuwe versie. Verzoeken om aanpassing en wijziging voor nieuwe functionaliteit worden niet meer in behandeling genomen;
- De stuurgroep stelt met advies van de beheerder vast hoelang een oude versie wordt ondersteund en wanneer hij komt te vervallen (decline). De minimale ondersteuningstermijn is 3 jaar. Daarna kan de oude versie na overleg met de stuurgroep komen te vervallen.

3.2.4.2 *Is het standaardisatieproces van de standaardisatieorganisatie zodanig goed geregeld dat het Forum zich kan onthouden van aanvullende toetsing bij de aanmelding van een nieuwe versie van de standaard?*

Nee, op dit moment is dat naar mening van de expertgroep nog niet het geval. De inrichting van het standaardisatieproces ondergaat nog enkele wijzigingen conform een beheerplan, dat nog niet geformaliseerd is. Hoewel de organisatie deels al conform dit beheerplan werkt, zullen enkele wijzigingen doorgevoerd moeten zijn, voordat het standaardisatieproces kan worden beschouwd als goed geregeld.

3.2.4.3 *Is het belang van de Nederlandse overheid voldoende geborgd bij de ontwikkeling en het beheer van de standaard?*

Ja, met de vertegenwoordiging van zowel de Belastingdienst als het Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP, namens Ministerie van Binnenlandse Zaken) is naar mening van de expertgroep het belang van de Nederlandse overheid in voldoende mate geborgd.

De expertgroep merkt wel op, dat decentrale overheden momenteel onvoldoende vertegenwoordigd zijn. Deze vertegenwoordiging wordt met het oog op de ontwikkeling van de DR standaard wel wenselijk geacht. De expertgroep beveelt Juriconnect aan, om decentrale overheden te betrekken in de besluitvorming van het Juriconnect platform en hierover in overleg te gaan met b.v. KING en provincies.

3.2.5 *Conclusie*

Er wordt naar de mening van de expertgroep, mits de gestelde voorwaarde is ingevuld, in voldoende mate voldaan aan het criterium Open Standaardisatieproces. De documentatie is vrij beschikbaar, er is een bezwaarprocedure, de standaardisatieorganisatie is onafhankelijk en duurzaam en het versiebeheer is goed geregeld. Ten aanzien van toegankelijkheid adviseert de expertgroep om decentrale overheden te

betrekken in de besluitvorming van het Juriconnect platform en hierover in overleg te gaan met b.v. KING en provincies.

3.3 **Draagvlak**

Aanbieders en gebruikers moeten voldoende ervaring hebben bij het ondersteunen, implementeren en gebruiken van de standaard.

3.3.1 *Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?*

3.3.1.1 *Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?*

Ten aanzien van de drie standaarden geldt:

BWB v1.3 en DR v1.0

De volgende leveranciers hebben de standaarden geïmplementeerd:

- BWB: (grote) juridische uitgevers, waaronder Kluwer, Sdu, Reed Business.
- DR: Leveranciers gemeentelijke informatiesystemen, waaronder Daadkracht, Doxis, SIMgroep, Sdu Information Solutions.

ECLI_NL v1.0

Alle (grote) juridische uitgevers (ook vertegenwoordigd in Juriconnect) hebben aangekondigd de standaard te gaan gebruiken evenals de Raad voor de rechtspraak.

3.3.1.2 *Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?*

Nee, momenteel zijn er geen voorzieningen of tooling beschikbaar om compliance aan een van de standaarden te bepalen. Ook zijn er geen dienstverleners die een dergelijke toets kunnen uitvoeren.

3.3.2 *Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?*

3.3.2.1 *Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?*

Ten aanzien van de drie standaarden geldt:

BWB v1.3

De standaard BWB wordt in een vorige versie (v1.2) reeds geïmplementeerd door alle partijen die deelnemen in het platform Juriconnect, en is geïmplementeerd in het Basis Wetten Bestand van de overheid. De standaard wordt ook ondersteund door het Platform Open Commentaren, een nieuw initiatief van de advocatuur en de rechtswetenschap om commentaren op wetgeving en uitspraken vrij toegankelijk online te plaatsen. Daarnaast zal de standaard ook geïmplementeerd worden door het project Linked Data Overheid.

DR v1.0

De standaard voor DR is in eerste versie sinds 2012 beschikbaar. De standaard is onder andere geïmplementeerd in de Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving; zie <http://koop.overheid.nl/producten/lokale-regelgeving..> Alle partijen die deelnemen in het platform Juriconnect hebben zich aan de standaard gecommiteerd. Naast het platform open

commentaren zal de standaard ook geïmplementeerd worden door het project Linked Data Overheid.

ECLI_NL v1.0

Alle (grote) juridische uitgevers (ook vertegenwoordigd in Juriconnect) hebben aangekondigd de standaard te gaan gebruiken. De Raad voor de rechtspraak (en alle daaronder ressorterende gerechten), alsmede de Hoge Raad en de (Afdeling Bestuursrechtspraak van de) Raad van State maken per 28 juni¹⁰ gebruik van uitspraken die ontsloten worden met behulp van een ECLI_NL identificatie. Buiten Nederland hebben Hof van Justitie EU en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens aangekondigd ECLI op korte termijn te gaan implementeren. Ook veel buitenlandse gerechten gebruiken reeds de standaard ECLI, of gaan deze gebruiken.

3.3.2.2 *Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?*

Ten aanzien van de drie standaarden geldt:

BWB v1.3

Ja, zie het antwoord bij 3.3.2.1. De vorige versie (v1.2) wordt reeds geïmplementeerd door alle partijen die deelnemen in het platform Juriconnect.

DR v1.0

Nee, er is geen vorige versie van de standaard beschikbaar.

ECLI_NL v1.0

Nee, er is geen vorige versie van de standaard beschikbaar. Wel wordt de voorloper van de standaard, het Landelijk Jurisprudentie Nummer (LJN) door zeer veel partijen gebruikt.

3.3.2.3 *Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?*

BWB v1.3

Nee, zoals vermeld in de standaard is de huidige versie v1.3 is niet backwards compatibel met de vorige versie v1.2. De regels voor omzetten van een verwijzing op basis van v1.2 naar v1.3 zijn beschreven in de documentatie van de standaard v1.3¹¹.

DR v1.0

Nvt: er is geen vorige versie van de standaard beschikbaar.

ECLI_NL v1.0

Nvt: er is geen vorige versie van de standaard beschikbaar.

3.3.2.4 *Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de*

¹⁰ <http://uitspraken.rechtspraak.nl/>

¹¹ Zie specificatie document BWB versie 1.3, hoofdstuk 7, "Omzetting van 1.2 versie verwijzingen naar de 1.3 versie"

standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?

BWB v1.3

De standaard BWB wordt in een vorige versie (v1.2) reeds geïmplementeerd door alle partijen die deelnemen in het platform Juriconnect en de verwachting is dat deze partijen ook de nieuwe versie gaan ondersteunen. De standaard wordt ook ondersteund door het Platform Open Commentaren en de standaard zal geïmplementeerd worden door het project Linked Data Overheid.

DR v1.0

Alle partijen die deelnemen in het platform Juriconnect hebben zich aan de standaard geëmmiteerd. Naast het platform open commentaren zal de standaard ook geïmplementeerd worden door het project Linked Data Overheid.

ECLI_NL v1.0

Alle (grote) juridische uitgevers (ook vertegenwoordigd in Juriconnect) hebben aangekondigd de standaard te gaan gebruiken. De Raad voor de rechtspraak (en alle daaronder ressorterende gerechten), alsmede de Hoge Raad en de (Afdeling Bestuursrechtspraak van de) Raad van State maken per 28 juni gebruik van uitspraken die ontsloten worden met behulp van een ECLI_NL identificatie.. Buiten Nederland hebben Hof van Justitie EU en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens aangekondigd ECLI op korte termijn te gaan implementeren. Ook veel buitenlandse gerechten gebruiken reeds de standaard ECLI, of gaan deze gebruiken.

3.3.3

Conclusie

De expertgroep is van mening dat er voldoende draagvlak is voor de standaard. Alle partijen die deelnemen in het platform Juriconnect hebben zich aan de standaarden BWB en DR geëmmiteerd. Met name voor BWB en DR zijn momenteel meerdere levernciers actief. Juridische uitgevers en stakeholders in het juridische domein hebben sinds 28 juni ECLI_NL ondersteuning. Er is momenteel alleen geen mogelijkheid conformiteit aan de standaard te toetsen.

3.4

Opname bevordert adoptie

De opname op de lijst is een geschikt middel om de adoptie van de standaard te bevorderen.

Er zijn twee lijsten: de lijst met gangbare standaarden en de lijst voor 'pas toe of leg uit'. Deze laatste lijst is bedoeld om standaarden een extra stimulans te geven wanneer:

1. Hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid beperkt is;
2. Opname bijdraagt aan de adoptie door te stimuleren o.b.v. het 'pas toe of leg uit' regime.

De lijst met gangbare standaarden vormt een referentie voor standaarden die veel gebruikt worden. Als standaarden voldoen aan enkele basisvoorwaarden (voor o.a. openheid), er is geen discussie over en de standaarden worden breed gebruikt, dan vindt opname op die lijst plaats.

Voor alle drie de Juriconnect standaarden geldt dat een opname op de lijst voor 'pas toe of leg uit' wordt voorzien.

3.4.1 *Is de "pas toe of leg uit"-lijst het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?*

Ja, naar mening van de expertgroep is de lijst het passende middel om adoptie te bevorderen. Opname helpt de overheden om bekend te worden met Juriconnect en de standaarden en deze in te zetten voor hun respectievelijk beoogde toepassingsgebieden. In de praktijk blijkt er door overheden (BWB) en decentrale overheden (DR) in veel gevallen nog een eigen invulling te worden gegeven aan het beoogde toepassingsgebied van de standaarden BWB en DR.

3.4.2 *Is de lijst met gangbare open standaarden het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?*

Nee, naar mening van de expertgroep is voor geen van de drie Juriconnect standaarden deze lijst het passende middel aangezien de standaarden nog niet gangbaar zijn en juist een extra duwtje in de rug nodig hebben.

3.4.3 *Conclusie*

De expertgroep is van mening dat opname adoptie bevordert.

3.5 Adoptieactiviteiten

Gebruik van de standaard het einddoel van het Forum en College. Plaatsing op de lijsten is hiervoor een goede stap, maar voor het daadwerkelijk adopteren (implementeren en gebruiken) van de standaard is vaak aanvullende actie benodigd. Aanvullend kan Forum Standaardisatie dan ook bijdragen aan adoptie van de standaard door het actief inzetten van adoptie-instrumenten of ondersteunende acties. Welke kansen zijn er om de adoptie te versnellen en welke drempels bestaan er die de adoptie van de standaard hinderen?

De expertgroep doet ten aanzien van ECLI_NL twee aanbevelingen:

- De dringende aanbeveling om de Europese Commissie te verzoeken de URN namespace die in ECLI wordt gebruikt, bij IANA vast te laten leggen om die officieel geldig te maken.
- De aanbeveling om in de ECLI_NL standaard een verwijzing op te nemen naar de vindplaats van de ECLI standaard zelf.

Een punt van aandacht is het bevorderen van het gebruik van de ECLI_NL standaard in het rechtsprekende domein, waaronder Rechtbanken en de Hoven alsmede de Raad van State. De expertgroep adviseert adoptie te stimuleren bij deze partijen. De Raad voor de Rechtspraak kan als nationale ECLI coördinator door het Forum worden gevraagd om adoptie in het juridisch domein (verder) te stimuleren. Het Juriconnect platform werkt verder zelf aan tooling om implementatie van standaarden in de praktijk te ondersteunen.

De expertgroep en indiener hebben geen concrete adoptie activiteiten voor ogen waarbij Forum standaardisatie een rol heeft.

4 Advies aan Forum en College

4.1 **Samenvatting van de toetsingscriteria**

Samengevat is het oordeel op de toetsingscriteria als volgt:

4.1.1 *Toegevoegde waarde*

De expertgroep is van mening dat de interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van alle drie de standaarden overheidsbreed en maatschappelijk opwegen tegen de risico's en nadelen. De expertgroep is ook van mening dat de drie standaarden generiek toepasbaar zijn voor gebruik in publicatie van elektronische content. Vanwege de toepassing van de standaarden op publiek beschikbare informatie, zijn er geen noemenswaardige privacy- en beveiligingsrisico's geïdentificeerd.

4.1.2 *Open standaardisatieproces*

Er wordt naar de mening van de expertgroep, mits de gestelde voorwaarde is ingevuld, in voldoende mate voldaan aan het criterium Open Standaardisatieproces. De documentatie is vrij beschikbaar, er is een bezwaarprocedure, de standaardisatieorganisatie is onafhankelijk en duurzaam en het versiebeheer is goed geregeld. Ten aanzien van toegankelijkheid adviseert de expertgroep om decentrale overheden te betrekken in de besluitvorming van het Juriconnect platform en hierover in overleg te gaan met b.v. KING en provincies.

4.1.3 *Draagvlak*

De expertgroep is van mening dat er voldoende draagvlak is voor de standaard. Alle partijen die deelnemen in het platform Juriconnect hebben zich aan de standaarden BWB en DR gecommitteerd. Met name voor BWB en DR zijn momenteel meerdere leveranciers actief. Juridische uitgevers en stakeholders in het juridische domein hebben sinds 28 juni ECLI_NL ondersteuning. Er is momenteel alleen geen mogelijkheid conformiteit aan de standaard te toetsen.

4.1.4 *Opname bevordert adoptie*

De expertgroep is van mening dat de lijst voor 'pas toe of leg uit' het passende middel is om adoptie te bevorderen. Opname helpt de overheden bekend te worden met Juriconnect en de standaarden en deze in te zetten in plaats van een eigen invulling te geven aan de beoogde toepassingsgebieden van de standaarden.

4.2 Advies aan Forum en College

De expertgroep adviseert de standaarden:

- Standaard voor identificatie van en verwijzing naar wetgeving v1.3 (BWB v1.3)
- Standaard voor identificatie van en verwijzing naar decentrale regelgeving v1.0 (DR v1.0)
- Standaard-URI's naar Jurisprudentie met behulp van de European Case Law Identifier (ECLI) - Nederlands profiel (ECLI_NL v1.0) op te nemen op de lijst van 'pas toe of leg uit' .

De expertgroep stelt wel als voorwaarde, dat de indiener het huidige draft beheerplan voor alle drie de standaarden heeft geformaliseerd en publiekelijk beschikbaar heeft gemaakt.

Als toepassingsgebieden worden geadviseerd:

- BWB v1.3: *"Verwijzing naar (delen van) geconsolideerde wetten en regelingen met het doel om deze met anderen te delen."*
- DR v1.0: *"Identificatie van geconsolideerde decentrale regelgeving en een gestandaardiseerde manier van het hiernaar verwijzen met het doel om deze met anderen te delen."*
- ECLI_NL v1.0: *"identificatie ter citatie van gepubliceerde rechterlijke uitspraken"*

En als werkingsgebied:

"Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector."

4.3 Aanbevelingen ten aanzien van de adoptie van de standaard

Ten aanzien van de toegankelijkheid, beveelt de expertgroep Juriconnect aan, om met name decentrale overheden te betrekken in de besluitvorming van het Juriconnect platform en hierover in overleg te gaan met b.v. KING en provincies.

De adviezen die de expertgroep ten aanzien van de standaard ECLI_NL doet aan de organisatie Juriconnect zijn:

- De dringende aanbeveling om de Europese Commissie te verzoeken de URN namespace die in ECLI wordt gebruikt, bij IANA vast te laten leggen om die officieel geldig te maken.
- De aanbeveling om in de ECLI_NL standaard een verwijzing op te nemen naar de vindplaats van de ECLI standaard zelf.

Een punt van aandacht is het bevorderen van het gebruik van de ECLI_NL standaard in het rechtsprekende domein, waaronder Rechtbanken en de Hoven alsmede de Raad van State. De expertgroep adviseert adoptie te stimuleren bij deze partijen. De Raad voor de Rechtspraak kan als nationale ECLI coördinator door het Forum worden gevraagd om adoptie in het juridisch domein (verder) te stimuleren.

5 Referenties

- [1] *Actieplan Nederland Open in Verbinding*, 's-Gravenhage: Ministerie van Economische Zaken, 2007.
- [2] "Pas toe of leg uit" is vastgelegd in de "Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT- producten" van 8 november 2008, en daarnaast in convenanten en afspraken met decentrale overheden. <http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/voor-overheden/pas-toe-of-leg-uit-regime/>
- [3] "Instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie 2010", <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2010-4499.html>
- [4] "Toetsingprocedure en criteria voor indieners en experts", <http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/aanmelden-en-toetsing/toetsingscriteria/>